

Samen Opleiden

Dit document is bedoeld als richtlijn voor instellingen die deel uitmaken van een proeftuin of overwegen een proeftuin te starten. Het woord proeftuin betekent in deze een samenwerkingsverband dat voldoet aan de voorwaarden die TOP Opleidingsplaatsen hiervoor stelt en waarvoor bonusplekken worden toegewezen. In dit document leest u de noodzaak van waaruit de proeftuinen zijn opgestart, welke proeftuinen er tot nu toe actief zijn en aan welke voorwaarden een proeftuin moet voldoen.

1. Achtergrond

Geconstateerd is dat met betrekking tot de opleiding tot gz-psycholoog zich een aantal, door veldpartijen erkende, knelpunten voordoen. Onderdeel van de problematiek is o.a.:

- De huidige toewijzingssystematiek, waarbij plaatsen worden toegewezen aan individuele instellingen of praktijken, werkt in de hand dat PIOG's (het grootste deel van) hun praktijkstage in één sector lopen.
- Samenwerkingsverbanden die het mogelijk maken om de opleiding te organiseren langs de lijnen van consortia van praktijkinstellingen, waarmee de PIOG in de breedte van de gezondheidszorg opgeleid kan worden, komen nog onvoldoende van de grond. Dit wordt in de hand gewekt door de huidige toewijzingssystematiek, maar ook door de wijze van financiering.
- Veel kleine instellingen en praktijken lopen tegen geldende regelgeving¹ aan, kunnen onvoldoende investeren in de benodigde infrastructuur en hebben moeite om het werkgeverschap vorm te geven.
- Veel instellingen, in met name de verpleeghuiszorg, ziekenhuiszorg, revalidatie- en gehandicaptenzorg, krijgen geen beschikte opleidingsplaatsen toegewezen of kunnen geen continuïteit van opleiden bieden mede door het lage historische opleidingsvolume (HOV) van deze instellingen/ praktijken.
- Voor instellingen/ praktijken met een beperkte opleidingscapaciteit is het lastig om variëteit aan de opleidingen te kunnen bieden en is het in stand houden van een kwalitatieve opleidingsinfrastructuur een uitdaging.

De veldpartijen hebben het, om bovenstaande redenen, wenselijk geacht dat TOP Opleidingsplaatsen het project Proeftuinen heeft gestart in 2018 en tot in ieder geval het toewijzingsjaar 2023 zal blijven ondersteunen. De ondersteuning vanuit het bureau van TOP Opleidingsplaatsen is o.a. in de vorm van advies, de organisatie van centrale informatiemomenten en het toekennen van bonusplekken.

2. Doelstelling proeftuinen

In de praktijk werken grote en kleinere instellingen regelmatig samen om een brede opleiding aan te bieden. Om deze ontwikkeling verder te stimuleren en faciliteren heeft TOP Opleidingsplaatsen proeftuinen mogelijk gemaakt. Deze proeftuinen bestaan uit samenwerkende instellingen die als opdracht hebben om innovatieve oplossingen te vinden voor (de uitdagingen en knelpunten die ontstaan bij) het gezamenlijk opleiden, zodat hiervan geleerd kan worden en de ontwikkelde aanpakken te zijner tijd overgenomen kunnen worden door andere regionale samenwerkingsverbanden.

¹ De regelgeving van de opleidingsinstellingen, CRT, TOP Opleidingsplaatsen, de NZa.

3. Huidige proeftuinen

De eerste proeftuinen zijn in 2018 gestart en op verschillende momenten door het onderzoeksbureau Common Eye geëvalueerd. Op basis van deze evaluaties konden de proeftuinen zich verder ontwikkelen. Inmiddels is de eindevaluatie geweest en worden de huidige proeftuinen niet verder gemonitord door het onderzoeksbureau. De volgende proeftuinen zijn voor het toewijzingsjaar 2021 actief:

1. Altrecht
2. GGZ Breburg
3. GGZ Friesland
4. GGZ Noord-Holland-Noord
5. GGZ Oost-Brabant
6. Propersona
7. Vincent van Gogh

De eindevaluatie van Common Eye laat zien dat de proeftuinen de betrokken praktijkinstellingen enthousiast hebben gemaakt voor breed opleiden. De meerwaarde wordt herkend in uniformiteit en kwaliteit van de opleiding. Door de proeftuinen zijn globaal drie verschillende modellen gehanteerd om samen op te leiden: detachering, uitruil met gesloten beurs of detachering met centraal werkgeverschap. Uit de evaluatie komt dat alle drie de samenwerkingsmodellen geschikt zijn voor bredere toepassing in het veld. Informatie over de drie modellen is terug te vinden op de website van TOP Opleidingsplaatsen onder het kopje 'Samen Opleiden'. Daarnaast vindt u hier informatie over de samenstelling van de proeftuinen, de bestuursvorm en voorbeelden van logistieke en administratieve afspraken.

4. Voorwaarden Proeftuinen

Er zijn een aantal voorwaarden waaraan een proeftuin dient te voldoen alvorens zij daadwerkelijk als proeftuin erkent wordt door TOP Opleidingsplaatsen en de 20% bonusplekken toegewezen kan krijgen. De voorwaarden zijn afgeleid van wensen vanuit de veldpartijenbijeenkomst in combinatie met de ontwikkelingen die zich momenteel voordoen in de zorgvraag en in opleidingenland.

1. Het samenwerkingsverband biedt aan kleinere praktijkopleidingsinstellingen, die zelfstandig niet aan alle opleidingseisen kunnen voldoen, de mogelijkheid om door middel van het samenwerkingsverband voor een erkenning in aanmerking te komen. Er dient sprake te zijn van een evenwichtige verhouding tussen praktijkopleidingsinstellingen die zelfstandig aan de erkenningseisen voldoen en praktijkopleidingsinstellingen die deel uit moeten maken van een samenwerkingsverband om voor erkenning in aanmerking te komen. Bij twijfel beslist het bestuur van TOP Opleidingsplaatsen of de samenstelling voldoende evenwichtig is.
2. De opleidingstrajecten die binnen het samenwerkingsverband worden vormgegeven, bestaan uit minimaal twee praktijkgedeeltes in verschillende praktijkopleidingsinstellingen. Waarbij de duur van de praktijkgedeeltes evenredig verdeeld is.
3. In het samenwerkingsverband zijn minimaal vier praktijkopleidingsinstellingen uit verschillende sectoren vertegenwoordigd. Waarbij de aandacht met name ligt op de verpleeghuiszorg, ziekenhuiszorg, revalidatie- en gehandicaptenzorg

4. Het samenwerkingsverband berust op een bestuurlijke overeenkomst, waarin is bepaald hoe het gezamenlijk opleiden wordt vorm gegeven, hoe de werving en selectie (gezamenlijk) wordt aangepakt, welke praktijkopleidingsinstelling de rol van regisseur op zich neemt, hoe het werkgeverschap is vorm geven en hoe de kosten en opbrengsten worden verdeeld.
5. Het samenwerkingsverband heeft voldoende omvang. Het minimum volume is dat het samenwerkingsverband op basis van het gezamenlijke HOV recht heeft op 8 instroomplaatsen.

Belangrijk is dat de proeftuin de volgende zaken in acht neemt bij het opstellen van de samenwerking:

- De instellingen/praktijken binnen een proeftuin vragen gezamenlijk hun opleidingsplaatsen aan bij TOP Opleidingsplaatsen en het samenwerkingsverband verdeelt de toegewezen instroomplaatsen (en voor het tweede jaar de doorstroomplaatsen) over de aangesloten instellingen/praktijken.
- Hoofdopleiders en opleidingsinstellingen worden actief betrokken bij de te ontwikkelen opleidingsroutes en deze worden door de hoofdopleiders goedgekeurd.
- Kandidaat-proeftuinen ondertekenen op bestuursniveau een intentieverklaring dat de hierboven genoemde punten geregeld worden of dat daar een begin mee wordt gemaakt in het aanmeldingsjaar.
- Het samenwerkingsband komt overeen waar de regierol wordt belegd, wat de verantwoordelijkheden zijn van de betrokken instellingen/praktijken en wie de verantwoordelijke contactpersoon is binnen de verschillende instellingen/praktijken.
- Het samenwerkingsverband ontwikkelt een gezamenlijke visie op opleiden, en de beschikbare *knowhow* en infrastructuur wordt met alle deelnemers gedeeld (een opleidingsteam). De gezamenlijke visie wordt neergelegd in een opleidingsplan.
- De werving en selectie van PIOG's wordt gezamenlijk opgepakt binnen het samenwerkingsverband.
- In het samenwerkingsverband worden afspraken gemaakt met betrekking tot de aansprakelijkheid als betrokken instellingen/praktijken de gemaakte afspraken naar elkaar of naar derden niet nakomen. Daarnaast worden regels afgesproken met betrekking tot het in- en uitreden van praktijken/ instellingen. Dit alles in het kader van een procedure bij eventuele conflicten of andere onvoorziene omstandigheden.
- De proeftuin ontwikkelt een gezamenlijke oplossing voor het werkgeversvraagstuk voor de PIOG's. De proeftuin stelt vast welke kosten gemaakt worden in de proeftuin en welke verdeelsleutel gehanteerd wordt met het oog op een evenwichtig kosten- en opbrengstenmodel.
- De proeftuin is bereid mee te werken aan een of meer platformbijeenkomsten om de opgedane kennis met collega-proeftuinen te delen.

5. Bonusplaatsen

TOP Opleidingsplaatsen kent op basis van de toegekende opleidingsplaatsen 20% extra bonusplaatsen toe aan de proeftuinen. De proeftuin beslist vervolgens hoe de toegekende opleidingsplaatsen intern verdeeld worden (op basis van de ontworpen opleidingsroutes) en geeft dit aan TOP Opleidingsplaatsen door die deze verdeling opneemt in het definitief toewijzingsvoorstel. Vervolgens vragen de individuele instellingen/praktijken de beschikbaarheidsbijdrage aan op basis van de aan hen toegewezen opleidingsplaatsen.

6. Aanvragen opleidingsplekken

Het aanvragen van opleidingsplekken door een proeftuin kan op verschillende manieren geschieden. Wanneer het samenwerkingsverband ervoor kiest één praktijkopleidingsinstelling op te laten treden

als werkgever kan deze praktijkopleidingsinstelling de plaatsen aanvragen. Hiervoor is het nodig om het HOV van alle praktijkopleidingsinstellingen samen te voegen. Hiervoor wordt het HOV formulier gebruikt ([zie website](#)). Een tweede mogelijkheid is dat de praktijkopleidingsinstellingen afzonderlijk plaatsen aanvragen en aangeven hoeveel plaatsen zij willen inbrengen in het samenwerkingsverband. Praktijkopleidingsinstellingen die hun erkenning gedeeltelijk ontlenen aan het samenwerkingsverband dienen al hun plaatsen in te brengen in het samenwerkingsverband. Als derde optie kan er gekozen worden voor een combinatie van bovengenoemde manieren van aanvragen. Een proeftuin kan namelijk bestaan uit verschillende instellingen/praktijken die hun HOV samenvoegen en praktijken/instellingen die hun eigen aanvragen blijven doen.

Op basis van de gezamenlijke aanvraag bepaalt TOP Opleidingsplaatsen op hoeveel plaatsen het samenwerkingsverband recht heeft en rekt uit hoeveel bonusplaatsen het samenwerkingsverband krijgt. Het is de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband om het aantal toegewezen plaatsen inclusief de bonusplaatsen te verdelen. TOP Opleidingsplaatsen neemt vervolgens deze verdeling op in het definitief toewijzingsvoorstel.

Nieuwe samenwerkingsverbanden (in oprichting) dienen zich voor 1 februari 2021 bij TOP Opleidingsplaatsen aan te melden door middel van het Formulier 'Aanvraag door regiehouder voor het opleiden in samenwerkingsverband, toewijzing 2022' dat u kunt vinden op de website van TOP Opleidingsplaatsen onder het kopje '[Samen opleiden](#)'. Het formulier dient te worden ingezonden door de regievoerder van het samenwerkingsverband. Op basis van deze aanvraag zal TOP Opleidingsplaatsen een eerste beoordeling geven of de proeftuin aan de voorwaarden voldoet. Voor 1 april 2021 dient vervolgens de definitieve aanvraag gedaan te worden. U gebruikt hiervoor het Formulier 'Aanmelding door praktijkinstellingen voor opleiden in samenwerkingsverband, toewijzing 2022' dat u eveneens kunt vinden op de website van TOP Opleidingsplaatsen. Dit formulier dient ondertekend te worden door alle praktijkinstellingen die deel uitmaken van het samenwerkingsverband. Op basis van dit formulier zal TOP Opleidingsplaatsen vaststellen of u aan de voorwaarden voldoet en recht heeft op bonusplaatsen.